

HANDLINGSPLAN VID KRISSTUATIONER

Reviderad augusti 2021

HANDLINGSPLAN VID KRISSITUATIONER

KRISGRUPP

MÅL:

En krisgrupp ska finnas som kan organisera och medverka vid de hjälp- och stödinsatser som kan bli aktuella vid stora samhällskatastrofer, allvarliga sjukdomar, olycksfall och dödsfall bland personal, elever, barn eller barns nära anhöriga.

Krisgruppen består av följande personer eller delar därav:

Eva Axelsson	Rektor
Lars Karlsson	Biträdande rektor
Kajsa Österblom	Biträdande rektor
Eva Fredlund	Skolsköterska
Camilla Magnusson	Skolkurator
Barbara Blomster	Skolpsykolog
Jenny Råsten	Specialpedagog
Mona Olsson	Tf personal fritids (under tf perioden)

Berörd klassföreståndare/avdelningspersonal fritidshem
Personer med särskild kompetens beroende på arten och omfattningen av det inträffade.

Ansvarig / sammankallande är:

Rektor, Eva Axelsson

Telefonlista över viktiga kontakter, se sid. 2

Om krisens art så kräver eller om ingen av ovanstående personer finns tillgänglig:
Ring kommunens växel tel.nr 9 (internt) eller 54170800.

Telefonlista över viktiga kontakter

Namn, titel	Tel.nr arbete	Tel.nr hem
Eva Axelsson, rektor	08-541 709 31 0739-17 90 95	070-573 04 11
Lars Karlsson, biträdande rektor	08-541 709 28 073-917 90 66	076-163 58 38
Kajsa Österblom, biträdande rektor (ej ht '21)	08-522 426 06 076-612 23 92	070-841 94 48
Camilla Magnusson, skolkurator	08-541 708 62	073-940 23 87
Eva Fredlund, skolsköterska	08-541 709 47	070- 779 84 83
Mona Olsson, skolassistent	Exp. 08-541 709 58	070-866 84 04
Jenny Råsten specialpedagog	Via exp 08-54170958	076-641 41 28
Barbara Blomster, skolpsykolog	08-541 709 69	070-885 34 77
André Wallin. Skolchef		
Anders Roxström, utbildningschef	08-522 427 18	
Fritidshem Riggen	08-541 709 61	
Fritidshem Bojen	08-541 709 63 08-541 709 51	
Fritidshem Klubben	08-541 709 52	
Skolexpeditionen Söderfjärdsskolan	08-541 709 58	
Kommunens växel	08-541 708 00	
Vårdcentralen	08-541 718 00	08-541 718 25
Barnvårdscentralen	08-541 718 00 /20/21/22	
Polis	112 114 14	
Ambulans	112	
Giftinformation, läkare	112 08- 33 12 31	
Räddningstjänst – Brandkår	112 08- 454 87 00	
Apotekens Läkemedelsupplysning	0771 450 450	
Sjukvårdsrådgivning	1177	
Astrid Lindgrens sjukhus, akut	08-517 700 00/02	
Danderyds sjukhus	08-123 55 000	
Christina Bursjö, Diakon Vaxholms församling	08 - 541 717 15	0708 962 332
Jourhavande präst	112	
Vaxholms församling, expedition	08-541 300 03	

HÄNDELSE 1: OM EN ELEV FÖRSVINNER FRÅN SKOLAN

Om en elev försvinner från skolan är det viktigt att snabbt göra en bedömning av situationen. Om man inte vet vart eleven tagit vägen och/eller är orolig för barnets säkerhet ska denna handlingsplan följas.

- Påbörja sökandet så fort som möjligt.
- Skolledningen och expeditionen kontaktas.
- Samla personal som kan hjälpa till i sökandet.
 - Telefonen på expeditionen 08-541 709 58 måste hela tiden vara bemannad under tiden för händelsen och fungera som kontakttelefon. Om det inte finns någon vid expeditionen är det viktigt att ordna en sambandscentral.
 - All personal som inte undervisar måste delta i sökandet. De samlas på expeditionen/sambandscentralen så fort som möjligt. Börja med personal i personalrummet. Skolledare/personal i receptionen (eller deras ersättare) organiserar sökandet. De som deltar i sökandet lämnar sina telefonnummer till expeditionen, alternativt ringer expeditionen efter 30 minuter för att få mer information.
- All personal som deltar i sökandet skriver upp vilket område man genomsöker.
- Vårdnadshavare kontaktas.
- Ring polisen (112)
 - efter 15 min om det är elev i förskola, särskola, förskoleklass och åk 1
 - efter 30 min om det är elev i åk 2 och 3
 - om det gäller äldre elever rådgör med föräldrar
- När eleven är återfunnen rapporteras det till alla som varit berörda
- Efter händelsen upprättas en incidentrapport i KIA. Eventuella avvikelser från handlingsplanen ska noteras och lämnas till skolledning.

HÄNDELSE 2: UTRYMNING/BRAND/BRANDLARM

Delegationsordning utrymningsansvarig

1. Eva Axelsson, rektor
2. Lars Karlsson, biträdande rektor
3. Kajsa Österblom, biträdande rektor (ej ht '21)
4. Mona Olsson, skoladministratör
5. Anna Hansen, förstelärare
6. Ulrika Leifsdotter, förstelärare
7. Lisa Göttestam, förstelärare

Utrymning skoltid:

Utrymningsansvarig tar med sig pärmen med vårdnadshavarnas kontaktuppgifter till uppsamlingsplatsen samt ryggsäck i personalrum.

Mona Olsson möter upp brandkåren samt finns på skolgårdens framsida och övervakar att inga elever eller vuxna går in i byggnaden. **Mari Hellgren** ersätter vid frånvaro.

Ansvarig personal i klassen/gruppen kontrollerar de rum som används av resp. klass/fritidsgrupp samt hjälper sina elever att fullfölja utrymningen. Den brandlista som finns anslagen vid dörren i varje klassrum och/eller pärmen med närvaro på varje fritidsavdelning tas med till uppsamlingsplatsen för avprickning av eleverna. Utrymning sker via närmaste vägen.

Evakueringsansvariga för våningsplan är:

A-huset:

Entréplan: Mona Olsson, Emil Olsson ersätter

Plan 1: Anna Hansen och Mia Henriksson

Plan 2: Ulrika Ericsson och Victor Bengtsson

Plan 3: Jenny Råsten och Ulrika Leifsdotter

B-huset:

Matsal: personal på plats.

Plan 1: Catrin Johansson och Rebecca Björklund

Plan 2: Cecilia Elliott och Inger Olsson

Plan 3: Emil Olsson och Filippa Stenman

Evakueringsansvariga ser över våningen och alla utrymnen samt hjälper till att utrymma. De meddelar att sitt våningsplan är tomt till utrymningsansvarig vid uppsamlingsplatsen.

UPPSAMLINGSPLATS: Den parallella gångvägen söder om skolan mot vattnet. Samling klassvis. Start från höger (närmast B-huset): förskoleklass sen årskursvis upp till åk 6.

Såvida skolan inte går att bruka efter ett brandlarm och att rektor bedömer att det inte går att fortsätta hålla personal och elever utomhus vid uppsamlingsplatsen används Campus som temporär samlingslokal.

Utrymning fritidstid:

Skulle brand/brandlarm inträffa på fritidstid, samlas fritidsavdelningarna på uppsamlingsplatsen. Obs! ej morgon och kväll, se nedan.

Evakueringssansvarig för fritidsavdelningarna är:

- Riggen: Victor Bengtsson och Caroline Karlsson
- Klubben: Filip Tallhamn och Nicklas Ericson
- Bojen: Emil Olsson och Rebecca Björklund

Respektive evakueringssansvarig/personal på fritids tar med sig pärmen med närvaro, telefon samt vårdnadshavarnas kontaktuppgifter till uppsamlingsplatsen.

Det finns en krisväska med några filter och dylikt att tillgå inne i personalrummet. Väskan tas med av utrymningsansvarig om möjlighet finns.

Utrymning morgon och kvällsfritids:

Morgonfritids: personal som öppnat avdelningen – återsamling vid den svarta gallergrinden för att förhindra elever, föräldrar och personal att gå in i skolan samt kunna möta upp brandkåren på få vuxna.

Stängningsfritids: personal som stänger avdelningen - återsamling vid den svarta gallergrinden för att förhindra föräldrar att gå in i skolan samt att kunna möta upp brandkåren på få vuxna.

Utrymning Idrott/Campus:

Skulle brand inträffa på idrottslektionerna på Campus gäller fotbollsplanen som samlingsplats.

Utrymning musikhus:

Då musikhuset inte hör när brandlarm går behöver de inte utrymmas.

Brandutrustning:

Varje läsår uppmanas personalen att se var närmaste brandsläckare samt utrymningsknapp finns i de lokaler de arbetar mest. Detta sker i samband med att handlingsplanen uppdateras och går igenom.

<p>HÄNDELSE 3: ELEV AVLIDER HASTIGT ELLER BLIR SVÅRT SKADAD I ALLVARLIG OLYCKA</p>

Akuta åtgärder på olycksplatsen:

- Ge första hjälpen
- Ring 112 och tillkalla ambulans/polis
- Kontakta elevens vårdnadshavare, eller annan nära anhörig
Informera om olyckan och ge vårdnadshavare upplysningar kring:
 - Plats, där eleven befinner sig
 - Namn på ev. läkare eller annan kontaktperson
- **Obs!** Vid dödsfall underrättas anhöriga av polis
- Håll obehöriga borta från olycksplatsen
- Trösta och lugna, ta särskilt hand om de som varit vittne till olyckan
- Se till att någon vuxen som känner eleven och vet vad som hänt följer med till sjukhuset

1 Direkt efter dödsfall eller allvarlig olycka

- 1.1 Ansvarig rektor meddelas omedelbart
- 1.2 Rektor sammankallar krisgruppen
- 1.3 Krisgruppen ansvarar för övriga kontakter med elevens vårdnadshavare.
- 1.4 Krisgruppen ansvarar för dokumentation kring olycksfallet och ser till att elever och vuxna som varit inblandade/vittne till olyckan, tas om hand.
- 1.5 Krisgruppen ansvarar för att skolans personal informeras
- 1.6 Ansvarig lärare/personal på fritidshem samlar och informerar sina elever. Se till att fler än en vuxen finns närvarande.
 - Tala öppet och konkret om det som har hänt.
 - Var saklig. Säg hellre att du inte vet om du är osäker på en uppgift
 - Låt eleverna tala om sina tankar och känslor.
 - Håll klassen/gruppen samlad under resten av skoldagen

Vid dödsfall

- 1.7 Lärare/personal på fritidshem kontakter vårdnadshavare så att eleverna ges möjlighet att mötas upp av någon vuxen hemma. Informera även vårdnadshavare till elever som vid tillfället är sjuka eller lediga.
- 1.8 När alla har informerats om dödsfallet hissas flagga på halv stång.

- 1.9 Ett bord iordningställs på lämplig plats med ljus, blommor, och om möjligt ett foto på den avlidne, så att den som önskar kan gå dit och sitta ner, eller lämna en blomma eller hälsning. I personalrummet finns ”rekvisita” för detta.
- 1.10 Information till elevernas föräldrar/vårdnadshavare ges av respektive lärare om möjligt samma dag som barnen informerats. Efter samråd kan föräldrarepresentanterna i respektive klass/grupp hjälpa till. Det kan vara bra att kalla till ett föräldramöte någon av de första dagarna.
- 1.11 Även om åtgärden under 1.7 verkställs, ska för säkerhets skull den avlidna elevens kamrater i klassen eller gruppen få med sig en kortfattad redogörelse hem. Se förslag till text, nästa sida.

Förslag till text:

I dag har vi drabbats av det tragiska beskedet att.....har avlidit. Detta är något som vi alla, i synnerhet eleverna i klassen/gruppen berörs starkt av. Under de närmaste dagarna kommer vi därför att ägna mycket tid åt att samtala om det som har hänt. Krisgruppen kommer att finnas tillgänglig och en minnesstund kommer att anordnas. Det är mycket betydelsefullt för barnen att man också i hemmet talar öppet om det inträffade. Tveka inte att ta kontakt med oss för ytterligare upplysningar eller hjälp.

Söderfjärdsskolan/.....20....

.....
Klassföreståndare/föreståndare

.....
Rektor

- 1.12 Minnesstund i elevens klass/grupp, helst dagen efter meddelandet om dödsfallet.
-Vid behov deltar präst i planering och genomförande.
- 1.13 Familjen till den avlidne eleven kontaktas, så att de kan ge sina synpunkter på hur de vill att informationen skall ges och hur minnesstunden ska utformas. De anhöriga tillfrågas också om de önskar låta elevens kamrater delta i jordfästningen.
- 1.14 Krisgruppen ger stöd till berörda lärare (ett första samtal om det som har hänt).
- 1.12 Rektor håller kontakt med massmedia. Barnets familj, kamrater och lärare skall skyddas.
- 1.13 Bestäm ett möte med all berörd personal för att planera åtgärder för den närmaste framtiden.

2 Dagen för jordfästningen

- 2.1 Förutsätter ett positivt besked beträffande punkt 1.13.

Beroende på typen av händelse kan antingen en enda klass, flera klasser eller hela skolan delta i jordfästningen. Barnen kan uttrycka sin sorg symboliskt, t.ex genom blommor på kistan, teckningar eller andra symboler. En representant för personalen/barnen kan säga några ord och/eller lägga en krans på kistan.

Då dagen för jordfästning är fastställd, och man vet vilka barn som ska delta i ceremonin, får dessa med sig en kortfattad orientering hem. Den bör innehålla plats och dag för jordfästningen. Deltagandet är frivilligt. Det är viktigt att barnen har någon vuxen med sig vid jordfästningen.

Det är bra om så många som möjligt av barnen är närvarande vid jordfästningen, då detta kan vara av stor betydelse för bearbetningen av sorgen den närmaste tiden.

Förslag till informationstext:

Det är nu bestämt att.....kommer att jordfästas.....vid.....kyrka.....dagen den...../.....kl.
Enligt överenskommelse med.....familj kommer barnen (klassen) att delta vid jordfästningen.
Deltagandet är givetvis frivilligt, men det är bra om så många som möjligt av barnen är med.
Detta kan vara av stor betydelse för bearbetningen av sorgen under den tid som följer.
Rektor, lärare, föreståndare kommer att delta, men det är viktigt att barnen
också har någon annan vuxen med sig.

Söderfjärdsskolan/.....20.....

.....
Klassföreståndare/Föreståndare

.....
Rektor

- 2.2 Diskutera ingående i klassen/gruppen om vad som kommer att ske vid jordfästningen. Detta är viktigt oavsett om barnet skall delta vid jordfästningen eller ej.
- 2.3 Jordfästningsdagen håller läraren/föreståndaren klassen/gruppen samlad. Barn som känner behov av att vara tillsammans med sina föräldrar/vårdnadshavare bör dock om så är möjligt få lov till detta.
- 2.4 På jordfästningsdagen hålles en kort minnesstund för samtliga barn på skolan. Flaggan hissas på halv stång etc.

3 Uppföljning

- 3.1 Det är viktigt att berörda lärare får mycket kollegialt stöd och hjälp. Ta hjälp av krisgruppen om det behövs.
- 3.2 Anordna samtal i klassen/gruppen för att gå igenom det som har inträffat och se efter om det finns barn som är starkt berörda av det som har hänt. Ge dem särskilt stöd och hjälp.

Klassamtalen kan struktureras på följande sätt: a, Introduktion, b, Fakta, c, Tankar
d, Relationer, e, Information, f, Avslutning.

- 3.3 Kontakta familjen för att uttrycka skolans medkänsla och erbjuda stöd:
 - Rektor eller nyckelperson besöker familjen
 - Hjälp syskon eller nära vänner att återgå till normala rutiner.
 - Låt kamraterna skriva brev eller rita teckningar till den döda elevens syskon eller föräldrar.
- 3.4 För särskilt drabbade barn bör kraven på deras prestation anpassas till deras nedsatta koncentrationsförmåga.
- 3.5 Det kan vara betydelsefullt för barnen i klassen/gruppen om skolbänken får stå tom en tid. Det kan även finnas andra saker som påminner om den döde som kanske bör få vara kvar en tid.
- 3.6 Låt klassen/gruppen gemensamt besöka graven.
När det gått tillräckligt lång tid, låt barnen bära ut den döda elevens skolbänk ur klassrummet eller kom överens om när det skall ske.

Om behov finns från eleverna, markera speciella märkesdagar, som det döda barnets födelsedag och årsdagen av dödsfallet.

3.7 När det gäller självmord bör man vidta speciella åtgärder. Experthjälp behövs.

4 Barnets olika sorgereaktioner

4.1 Några kommer snabbt igång med sorgearbetet, så fort dödsfallet blivit känt.

Hos andra uppträder inga märkbara reaktioner förrän längre fram.

Skuld känslor är ett typiskt inslag i sorgereaktioner hos barn och ungdomar. Hos barn är skuld känslorna ofta knutna till att de kan fortsätta att leka och ha roligt. Hos barn kan skuld känslor hänga samman med ”magitänkande”:

Dog hon för att jag sa att hon var dum? Dog han för att jag sparkade honom en gång? I detta sammanhang är rådgivning och tillrättaläggande av största betydelse!

4.2 Sorgens fyra stadier:

1. *Chockfasen* : Varar från ett ögonblick till några dygn.
2. *Reaktionsfasen*: Kan vara i flera veckor.
3. *Bearbetningsfasen*: Kan vara i över ett år.
4. *Nyorienteringsfasen*: Kommer att bestå. Individens lever med ett ärr i själen som inte kommer att försvinna.

4.3 Omedelbara reaktioner

Barn reagerar olika på kriser och dödsfall. De vanligaste akuta reaktionerna består i:

- Chock och misstro
- Rädsla och protester
- Apati och förlamning
- Fortsättande av normala aktiviteter

4.4 Efterreaktioner

Reaktionerna förstärks när det inte längre går att hålla det inträffade på avstånd, när betydelsen av det som har hänt börjar sjunka in. Några av de vanligaste förekommande sorg- och krisreaktioner som då uppträder är:

- Ångest och sårbarhet
- Levande minnesbilder
- Sömnstörningar
- Sorg och saknad
- Irritabilitet och vrede
- Skuld känslor, självföreläelser och skam
- Problem i skolan
- Kroppsliga symptom
- Problem i relationen till kamraterna

HÄNDELSE 4: ELEVS/BARNES FÖRÄLDRAR ELLER SYSKON AVLIDER

Denna typ av händelse kräver inte fullt lika omfattande beredskapsplan som den föregående.

1 Tiden närmast efter dödsfallet

- 1.1 När ett dödsfall inträffar i en familj bör rektor/föreståndare/lärare underrättas. Om dödsfallet inträffar medan barnet är i skolan bör någon familjemedlem, helst någon av föräldrarna, komma till skolan och underrätta barnet personligen.
- 1.2 Tillfråga familjen om barnets klass/grupp kan meddelas.
- 1.3 Diskutera med familjen och barnet vilka uppgifter som får lämnas ut till klassen samt hur dessa bör presenteras.
- 1.4 Somliga elever vill vara närvarande när klassen informeras, andra föredrar att inte delta. Tala öppet om det i klassen/gruppen. Berätta hur deras sörjande kamrat önskar att de skall förhålla sig till det som har hänt.
- 1.5 Berätta om möjligt vad som har hänt. Förbered kamraterna på att deras kompis kan vara känsligare än vanligt, och att de därför bör visa extra omtanke.
- 1.6 Om de anhöriga så önskar kan en representant för skolan närvara vid jordfästningen.

2 Uppföljning

- 2.1 Läraren/Föreståndaren följer upp barnets reaktioner. Visa förståelse för okoncentration och nedsatt arbetsförmåga. Låt barnet själv bestämma hur mycket han/hon vill tala om det som har hänt. Var beredd att lyssna på barnet då det behöver någon att tala med.
- 2.2 Informera fortlöpande de anhöriga om barnets prestationer i skolan.
- 2.3 Vid behov tas kontakt med resurspersoner i krisgruppen.
- 2.4 Var observant på barnets sorgereaktioner. Se punkt 4 i händelse 1.

HÄNDELSE 5: DÖDSFALL - PERSONAL

1 Direkt efter dödsfallet

1.1 Rektor samlar krisgruppen och utvald nyckelpersonal.

1.2 Krisgrupp/nyckelpersonal underrättar:

- a, Familjen om olyckan (vid dödsfall krävs tillstånd av polisen).
- b, Alla berörda anställda informeras så snart som möjligt.

1.3 Ansvarig lärare/personal på fritidshem samlar och informerar sina elever. Se till att fler än en vuxen finns närvarande. Glöm inte elever som är sjuka eller lediga.

- Tala öppet och konkret om det som har hänt.
- Låt barnen tala om sina tankar och känslor.
- Klassföreståndare/Förskollärare ser till att inget barn kommer hem till ett tomt hus.
- Ta den tid som behövs för bearbetning av detta resten av dagen.

1.4 Skolans och förskolans övriga klasser/grupper underrättas av "sina" lärare/föreståndare.

1.5 När alla har informerats om dödsfallet hissas flaggan på halv stång.

1.6 Ett bord bör iordningställas på lämplig plats med ljus, blommor, och om möjligt ett foto på den avlidne, så att den som önskar kan gå dit och sitta ner, eller lämna en blomma eller hälsning. I personalrummet finnas "rekvisita" för detta.

1.7 Information till barnens föräldrar/vårdnadshavare ges av respektive lärare/förskollärare om möjligt samma dag som barnen informerats. Efter samråd kan föräldrarepresentanterna i respektive klass/grupp hjälpa till. Det kan vara bra med ett föräldramöte någon av de första dagarna.

1.8 Även om åtgärden under 1.7 verkställs, bör för säkerhets skull den avlidna personalens elever/barn i klassen/gruppen få med sig en kortfattad redogörelse hem.
Förslag till text:

Klass/grupp.....har idag mottagit det tragiska beskedet att.....har avlidit. Detta är naturligtvis något som vi alla, i synnerhet eleverna i klassen/gruppen berörs starkt av. Under de närmaste dagarna kommer vi därför att ägna mycket tid åt att samtala om det som har hänt. Krisgruppen kommer att finnas tillgänglig och berörd präst/skolpastor kommer att medverka i en minnesstund. Det är mycket betydelsefullt för barnen att man också i hemmet talar öppet om det inträffade. Tveka inte att ta kontakt med oss för ytterligare upplysningar eller hjälp.

Söderfjärdsskolan...../.....20.....

.....
Klassföreståndare/Föreståndare

.....
Rektor

1.9 Minnesstund för personalens klass/grupp/kollegor, helst dagen efter meddelandet om dödsfallet. Vid behov deltar präst i planering och genomförande.

1.10 De anhöriga kontaktas, så att de kan ge sina synpunkter på hur de vill att information skall ges

och hur minnesstunden skall utformas. De anhöriga tillfrågas också om de önskar låta den avlidnes personalens elever och kollegor delta vid jordfästningen.

- 1.11 Krisgruppen ger stöd till berörda lärare (ett första samtal om det som har hänt).
- 1.12 Rektor håller kontakt med massmedia. Personalens familj, kollegor och elever skall skyddas.
- 1.13 Bestäm ett möte med all berörd personal för att planera åtgärder för den närmaste framtiden. Rekrytera omedelbart en ny personal/ lärare.

2 Dagen för jordfästningen

- 2.1 Förutsätter ett positivt besked beträffande punkt 1.10.

Beroende på typen av händelse kan antingen en enda klass, flera klasser eller hela skolan eller förskolan delta vid jordfästningen. Barnen kan uttrycka sin sorg symboliskt, t.ex genom blommor på kistan, teckningar eller andra symboler. En representant för barnen/personalen kan säga några ord och/eller lägga en krans på kistan.

Då dagen för jordfästning är fastställd, och man vet vilka barn som skall delta vid ceremonin, får dessa med sig en kortfattad orientering hem. Den bör innehålla plats och dag för jordfästningen. Deltagandet är frivilligt. Om barnen är förskole- och lågstadiebarn är det viktigt att barnen har någon vuxen med sig vid jordfästningen.

Det är bra om så många som möjligt av barnen är närvarande vid jordfästningen, då detta kan vara av stor betydelse för bearbetningen av sorgen den närmaste tiden.

Förslag till informationstext:

Det är nu bestämt att.....kommer att jordfästas.....vid.....kyrka.....dagen den...../.....kl.
Enligt överenskommelse med.....familj kommer barnen (klassen) att delta vid jordfästningen.

Deltagandet är givetvis frivilligt, men det är bra om så många som möjligt av barnen är med. Detta kan vara av stor betydelse för bearbetningen av sorgen under den tid som följer. Rektor, lärare, föreståndare kommer att delta, men det är viktigt att de små barnen också har någon annan vuxen med sig.

Söderfjärdsskolan...../.....20.....

.....
Klassföreståndare/Föreståndare

.....
Rektor

- 2.2 Diskutera ingående i klassen/gruppen vad som kommer att ske vid jordfästningen. Detta är viktigt oavsett om barnet skall delta vid jordfästningen eller ej.
- 2.3 På jordfästningsdagen håller läraren/föreståndaren klassen/gruppen samlad. Barn som känner behov av att vara tillsammans med sina föräldrar/vårdnadshavare bör dock om så är möjligt få lov till detta.
- 2.4 På jordfästningsdagen hålles en kort minnesstund för samtliga barn och personal på skolan. Flaggan hissas på halv stång etc.

3 Uppföljning

- 3.1 Det är viktigt att berörda lärare får mycket kollegialt stöd och hjälp. Ta hjälp av krisgruppen om det behövs.
- 3.2 Anordna samtal i klassen/gruppen/arbetskollegiet för att gå igenom det som har inträffat och se efter om det finns barn/ personal som är starkt berörda av det som har hänt. Ge dem särskilt stöd och hjälp.

Klassamtalen kan struktureras på följande sätt: a, Introduktion, b, Fakta c, Tankar d, Reaktionen e, Information f, Avslutning

För barn i olika åldrar och även för vuxna finns det skönlitterära böcker som på ett fint sätt fångar upp reaktioner, tankar och känslor i samband med sorg och död.

- 3.3 Kontakta de anhöriga för att uttrycka skolans medkänsla.
- 3.4 Försök att så snabbt som möjligt återföra klassen/gruppen till normala rutiner. Informera efterträdaren ingående om barnens reaktioner.
- 3.5 Förbered barnen på den nya läraren/personalen så att läraren/personalen inte stöts bort av klassen/gruppen.
- 3.6 Låt klassen/gruppen vid behov gemensamt besöka graven.
- 3.7 När det gäller självmord gäller speciella åtgärder. Expertishjälp behövs.
- 3.8 Var observant på olika sorgereaktioner. Se punkt 4 i händelse 1.

HÄNDELSE 6: STÖRRE OLYCKOR ELLER KATASTROFER

Den här typen av olyckor drabbar ofta hela skolan/förskolan hårt. Beredskapsplanen för händelserna

1 och 2 kan tillämpas. Men som komplement till dessa rekommenderas att förbereda kontorspersonal och andra genom information och övningar. Man kan även undersöka möjligheterna att inrätta extra telefonlinjer.

1 Akutåtgärder på olycksplatsen

- 1.1 Ge medicinsk första hjälp och tillkalla ambulans och polis.
Gör sådant som ej kan vänta.
- 1.2 Sammankalla skolans krisgrupp.
- 1.3 Upprätta kontakt med andra som kan stödja och hjälpa. Ev. räddningstjänsten.
Etablera en ledningsgrupp och utse en ledare som får övergripande ansvar för att samordna uppföljning inom skolan. Gruppen skall rapportera till och få sitt mandat bekräftat av katastrofledningen på olycksplatsen.
- 1.4 Mobilisera personal som:
 - låter polis eller annan räddningspersonal informera föräldrarna
 - tar hand om telefonerna, viktigt att bemanna tillräckligt antal med telefoner, för att besvara förfrågningar utifrån, utforma blankett för registrering av samtal, undvika dubbelinformation och se till att de blir underrättade
 - förbereder att ta emot föräldrar som kommer till skolan och återföra barnen med sina föräldrar
 - inrättar centrum för krisrådgivning
 - ev. i samråd med katastrofledningen, sänder ut delar av krisgruppen till katastrofplatsen
- 1.5 Rektor håller kontakt med massmedia.
- 1.6 Se till att skriftligt material om hjälp för bearbetningen av katastrofen finns tillgängligt.
- 1.7 Mobilisera extra stöd för elever, personal och föräldrar. Se till att ingen elev kommer hem till ett tomt hus, utan att det finns vuxenkontakt.
- 1.8 Låt samlingsplatsen som är bestämd i förväg få bli en plats, där alla kan samlas och uttrycka sina tankar och känslor. Se samtidigt till att rutiner och struktur upprätthålls under krisperioden.
- 1.9 Informera barn och föräldrar om vad som har hänt, så att de inte behöver bli informerade via rykten.

2 De närmast följande dagarna

- 2.1 Fortsatt rådgivning till barnen, föräldrarna och personalen.
- 2.2 Håll skriftlig information tillgänglig.
- 2.3 Förbered deltagande i minnesstund och andra ritualer. Se händelse 1.
- 2.4 Genomför aktiviteter där barnen kan ge uttryck för sina upplevelser av katastrofen. Tala öppet och konkret om det som har hänt, låt barnen tala om sina tankar och känslor. Låt dem visa det genom lek och konstnärlig verksamhet.
- 2.5 Anordna föräldramöten.
- 2.6 Var noga med att registrera eventuell frånvaro av elever i klassen/gruppen. Ta kontakt med hemmet för att lyssna in hur situationen är. Erbjud hjälp om så behövs.
- 2.7 Tänk på att ordna avlastning och krisstöd åt dem som arbetat närmast de drabbade.
- 2.8 När gruppen anser att den har gjort sitt, är det viktigt att sammanfatta insatsen och avsluta arbetet.

3 Långtidsuppföljning

- 3.1 Barnens prestationer utvärderas och stödundervisning sätts in vid behov.
- 3.2 Planera ingående skadade barns återkomst till skolan eller förskolan. Håll kontakt med hemmet eller sjukhuset om barnet ej kommer tillbaka med en gång.
- 3.3 Se till att professionell hjälp finns tillgänglig för barn med långvariga katastrofreaktioner. Remittera barn efter fastställda klara rutiner.
- 3.4 Markera årsdagen av olyckan.
- 3.5 Hantera känsliga ämnen som påminner om katastrofen på ett varsamt sätt.
- 3.6 Håll föräldrarna informerade genom kortfattade brev.
- 3.7 Var observant på olika sorgereaktioner. Se punkt 4 i händelse 1.

KRISBEARBETNING – UPPFÖLJNING

Chockfas – Kan vara från ett kort ögonblick (några minuter) till något eller några dygn. En person i chock stänger omedvetet in sig. Reaktionen kan bestå av tvångsmässig självbehärskning, ändlös gråt eller upprepande av samma mening. En del blir tysta, paralyserade och orörliga. Minnesförlust kan förekomma. Några blir hyperaktiva. Chockfasen är ett försvar- den chockade stänger in sig - avskärmar sig från de starka känslor som krisen är upphov till.

För att hjälpa: Ge omsorg, vänlighet, stöd och försiktig beröring. Ibland kan en enkel aktivitet hjälpa. Ge gärna något varmt att dricka, en chockad person fryser ofta. Var inte verbalt påträngande och försök inte tvinga den chockade ”att prata av sig”, det hjälper inte förrän nästa fas, när reaktionen kommer. Initiativet är i denna situation hos hjälparen. En chockad person upplever inte sig själv som chockad.

Reaktionsfasen- pågår normalt någon eller några månader. Chockfasen övergår så småningom i en reaktionsfas- en reaktion på det som utlöste krisen. Reaktionen kan ofta bli mycket stark. Den drabbade överväldigas av påträngande känslor av smärta, ångest, rädsla, skuld och sorg. Tankarna är koncentrerade bakåt, på händelsen, och den drabbade ställer ofta frågan ”varför?”. Vederbörande återupplever händelsen i tal, tankar och drömmar. Skuld-känslor uppstår lätt, t.ex ”om jag hade startat fem minuter tidigare...”

För att hjälpa: Lyssna, lyssna och åter lyssna. Tillåt och hjälp den drabbade att ge utlopp för sina känslor att vara ledsen och gråta. Här kan alla omkring den drabbade hjälpa till, men ibland kan professionell hjälp vara nödvändig.

Reparationsfas- kan pågå från några månader upp till ett år. När den drabbade åter börjar att se framåt inträder reparationsfasen. Det är först nu som den drabbade börjar att bearbeta de händelser som har varit, både fysiskt och psykiskt. De kroppsliga och känslomässiga störningarna börjar att avta och individen börjar mer och mer att återuppta gamla kontakter och aktiviteter.

För att hjälpa: I den här fasen behövs stöd och hjälp med att se framåt. Hjälptill att konkretisera - gör planer, scheman etc. Man får dock inte forcera till aktiviteter.

Nyorienteringsfas- pågår resten av livet. Krisen finns kvar som ett ärr – som en erfarenhet, som har ökat individens förståelse för sig själv och sin omgivning, om hanteringen har varit riktig. Händelsen kan under kommande livsperioder och upplevelser få en ny betydelse. Sjukskrivning i samband med en krisupplevelse kan ofta leda till isolering och är därför inte att rekommendera, om ingen kroppslig skada har uppstått som hindrar arbete. Ge möjlighet till viss avlastning i arbetssituationen under någon tid, underlätta delaktighet i arbetsgemenskapen. Kontakta professionell hjälp vid behov. Ha förståelse för att den drabbades arbetsprestationer inte är som vanligt!

HÄNDELSE 7 BOMBHOT

Om det kommer ett bombhot mot skolan är det viktigt att detta tas på allvar.
Rektor kontaktar genast polis så polisen får bedöma om hotet är på riktigt eller inte.

Vid bombhot – skolan förbereds för att utrymmas på samma sätt som under en brandövning.
Efter utrymning samlas krisgruppen för att diskutera fortsatt arbete.

HÄNDELSE 8 UTRYMNING

Utrymning sker vid brand eller hot.
Hot kan vara: bomb, gärningsman i skolan, hot om sprängämnen

Se plan för brand/bombhot

HÄNDELSE 9 INRYMNING/UTESTÄNGNING

Inrymning/utestängning sker om hot finns på till exempel skolgården eller i närområdet.
Det innebär att personal och elever stannar inomhus och gömmer sig i klassrum/salar.
Lås dörrar till klassrummen, man släcker ljuset, är tyst och håller sig borta från fönster och dörrar tills man får en signal om att faran är över. Mobiletelefoner sätts på ljudlöst.

Hus B – vid eventuell inrymning i hus B plan 2 & 3 sker inrymning i kontorslokal/extra rummet (pingis) då de rummen går att låsa och inte ta sig in utifrån brandtrappan

Alla ingångar till skolan kommer att låsas av skoladministratör, rektor eller Nicklas Ericson

Information om inrymning/utestängning sker via Teams till All personal-kanalen.

Referenser

Dyregrov Atle, *Barn i sorg*, Studentlitteratur 1990
Dyregrov Atle, *Beredskapsplan för skolan*, Rädda Barnen 1995
Nils Andersson, *Att möta små barns sorg*, Rädda barnen 1995